

Praha 7. 9. 2011

50

Zdravotní pojišťovny - náklady na segmenty zdravotní péče

Health Insurance Corporations - Costs spent on Health Care by Types of Health Care

Souhrn

Tato Aktuální informace přináší předběžný přehled o nákladech veřejného zdravotního pojištění na jednotlivé segmenty zdravotní péče v roce 2010 a stručný popis vývoje nákladů na segmenty péče za roky 2006–2010. Náklady zdravotních pojišťoven na zdravotní péči v roce 2010 dosáhly cca 216 miliard Kč.

Summary

This Topical Information brings a preliminary overview of costs of the public health insurance system on particular types of health care in 2010 and a brief summary of development of costs on health care types during 2006–2010. Health care costs of health insurance corporations reached 216 thous. mill. CZK in 2010.

Veřejné zdravotní pojištění v roce 2010 (předběžná informace)

Celkové náklady systému veřejného zdravotního pojištění v ČR na zdravotní péči za rok 2010 dosáhly podle souhrnného hodnocení MZ ČR a MF ČR na základě výročních zpráv zdravotních pojišťoven (ZPoj) částky 215 804 mil. Kč, což bylo o 1,1 % více než v roce 2009. Úhrady zdravotního pojištění představovaly 76 % celkových výdajů na zdravotnictví v minulém roce. Průměrný počet pojištěnců veřejného zdravotního pojištění v roce 2010 byl 10 387 167 osob, z toho bylo u Všeobecné zdravotní pojišťovny (VZP) evidováno cca 60,3 %. Náklady veřejného zdravotního pojištění na zdravotní péči v přepočtu na 1 pojištěnce činily 20 776 Kč, což bylo o 1,0 % více než v roce předchozím.

Náklady zdravotních pojišťoven na jednotlivé segmenty zdravotní péče

Náklady ZPoj na zdravotní péči ze základního fondu zdravotního pojištění dosáhly v roce 2010 cca 215 213 mil. Kč, náklady na zlepšení zdravotní péče z jiných fondů více než 591 mil. Kč. Ústavní péče jako největší položka „spotřebovala“ 51,8 % celkových nákladů na zdravotní péči, což bylo v hodnotovém vyjádření zhruba 111 816 mil. Kč. Z toho největší část, 102 932 mil. Kč, připadla na nemocnice (47,7 % celkových nákladů). Na segment ambulantní péče bylo v roce 2010 vynaloženo 55 511 mil. Kč a podíl ambulantní péče na celkových nákladech na zdravotní péči představoval 25,7 %. Z toho na ambulantní péči lékařů stomatologů připadá 4,6 %, na péči praktických lékařů 5,8 % a na ambulantní péči lékařů specialistů včetně gynekologů připadá 9,4 % celkových nákladů na zdravotní péči. Podíl nákladů na léky na recept tvořil 15,9 %, což odpovídá v hodnotovém vyjádření 34 251 mil. Kč s poklesem o 6,6 % oproti roku 2009. Náklady na zdravotnické prostředky na poukaz činily 5 999 mil. Kč, což je 3,2 % z celkových nákladů.

Vývoj segmentů zdravotní péče za léta 2006–2010

Za hodnocené období se náklady zdravotních pojišťoven na zdravotní péči zvýšily o 28,8 %. Ze sledovaných segmentů péče nejrychleji zvýšily náklady na ambulantní péči specialistů včetně gynekologů), a to o 56,3 % do roku 2010 oproti 2006. Dalším segmentem s progresivním nárůstem byla péče praktických lékařů (o 53,1 %) a zdravotnická záchranná služba, kde za stejné období došlo k nárůstu o 51,9 %. Za zmínku stojí ještě segmenty domácí zdravotní péče (o 47,3 %), rehabilitační péče (o 44,5 %), ambulantní péče celkem (o 40,2 %) a ústavní péče v nemocnicích (o 38,3 %). Segment zdravotnických prostředků na poukaz za sledované období vzrostl o 33,4 %. Oproti tomu nižšího než průměrného tempa růstu nákladů na zdravotní péči celkem dosahoval segment ústavní péče v OLÚ (o 21,0 %), segment nákladů na dopravu nemocných a raněných (o 18,7 %), stomatologické péče (nárůst o 17,4 %) a lázeňské péče (o 15,1 %).

Náklady ZPoj na léčiva v období do roku 2005 patřily k progresivně vzrůstajícím segmentům, Po přijatých regulačních opatřeních nepřevýšily v následujících letech náklady na léčiva na recept úroveň roku 2005, což tehdy bylo 37 181 mil. Kč.

Příjmy z plateb státního rozpočtu do systému veřejného zdravotního pojištění za nevýdělečné pojištěnce činily za rok 2010 celkem 52 473 mil. Kč, což bylo o 6,6 % více než v roce 2009.

Všechny zde uváděné výsledky hospodaření systému veřejného zdravotního pojištění jsou předběžné, podléhají schválení Vládou ČR a Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR.

Pozn.: Termín segment péče používaný v této souvislosti v metodice hodnocení zdravotních pojišťoven označuje kategorie poskytovatelů zdravotní péče, tedy druhy zařízení, nikoli druh péče jako takové. Např. v segmentu ústavní péče je zahrnuta i ambulantní péče v ambulantní části ZZ ústavní péče, náklady na léčiva v lůžkové části příslušného ZZ ústavní péče apod.

Vypracoval: Ing. Ivan Popovič

Tab. 1. Průměrný počet pojištěnců veřejného zdravotního pojištění v letech 2006–2010

Rok	Průměrný počet pojištěnců	z toho podíl VZP v %
2006	10 297 439	63,87
2007	10 323 545	63,40
2008	10 364 804	62,63
2009	10 375 884	60,92
2010	10 387 167	60,31

Zdroj pro všechny tabulky a grafy: MZ, zdravotní pojišťovny

**Tab. 2. Hodnoty jednotlivých segmentů zdravotní péče v letech 2006–2010
(absolutní částky v mil. Kč)**

Segment zdravotní péče	2006	2007	2008	2009	2010
ambulantní péče celkem	39 598	43 431	48 164	54 379	55 511
z toho stomatologická	8 454	9 032	9 155	9 734	9 927
praktických lékařů	8 200	8 594	10 160	11 946	12 552
rehabilitační péče	1 540	1 647	1 810	2 174	2 226
diagnost. zdrav. péče	6 516	6 632	7 384	8 990	8 161
spec. ambulantní péče vč. gynekologické	12 994	15 914	17 838	19 182	20 307
domácí zdravotní péče	895	1 021	1 065	1 368	1 318
ústavní péče celkem	83 688	92 378	99 184	107 992	111 816
z toho nemocnice	74 424	81 917	89 370	96 548	102 932 ¹⁾
OLÚ	4 963	5 449	5 423	6 429	6 003
LDN	3 443	4 027	3 409	3 944	• 1)
lázeňská péče	2 783	2 984	2 862	3 182	3 202
náklady na dopravu	1 228	1 271	1 478	1 480	1 458
náklady na ZZS	1 124	1 432	1 423	1 588	1 707
léky na recept	33 942	33 568	32 748	36 666	34 251
zdrav. prostředky na poukazy	4 498	5 168	5 643	5 972	5 999
Náklady na zdravotní péči celkem (včetně položek výše neuvedených ²⁾	167 532	181 358	193 669	213 354	215 804

¹⁾ Od roku 2010 změna metodiky zařazením lůžek následné péče v nemocnicích do segmentu nemocnic, údaj za LDN roku 2010 (2,2 mld.Kč) s předchozími roky nelze srovnávat.
U segmentu nemocnic se promítlo odpovídající zvýšení cca 1,8 mld.Kč.

²⁾ Náklady na ošetrovatelská lůžka, péči v ozdravovnách, léčení v zahraničí, ostatní náklady na zdravotní péči, náklady na zlepšení zdravotní péče čerpané z jiných fondů než ze Základního fondu zdravotního pojištění.

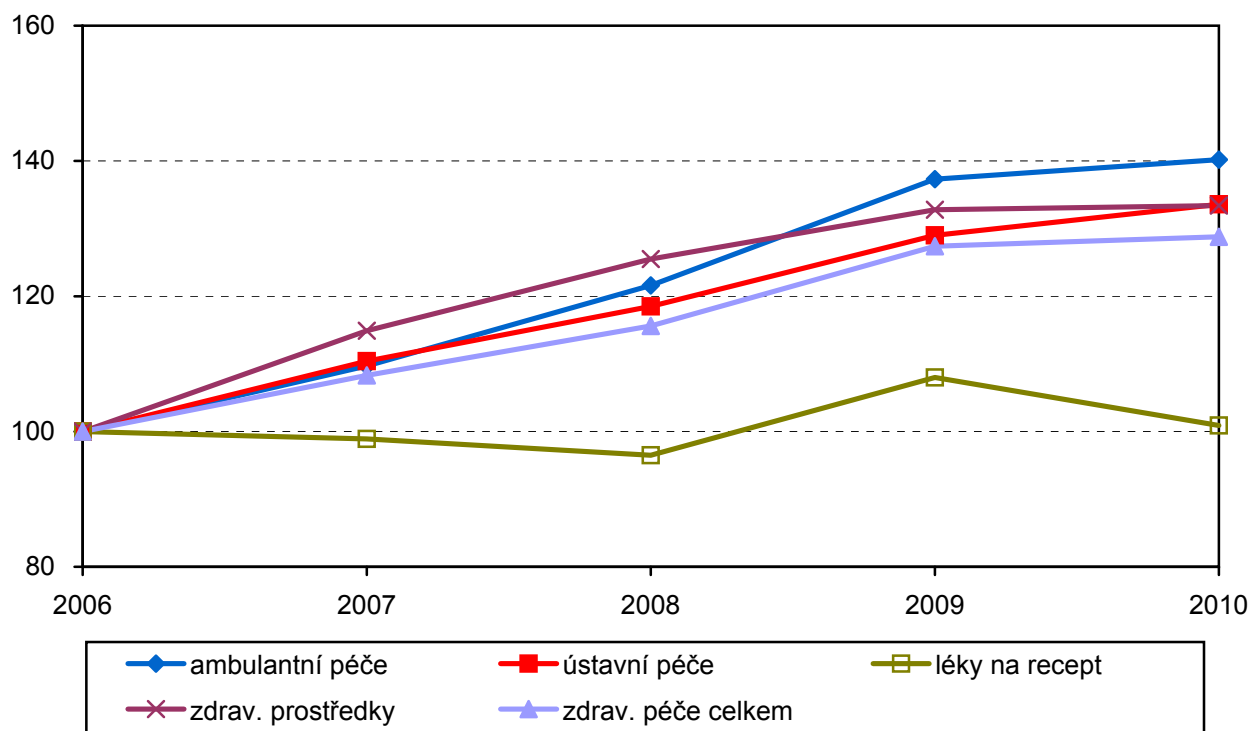
**Tab. 3. Index vývoje nákladů ZP na zdravotní péči dle jednotlivých segmentů
(rok 2006 = 100)**

Segment zdravotní péče	2006	2007	2008	2009	2010
ambulantní péče celkem	100,0	109,7	121,6	137,3	140,2
z toho stomatologická	100,0	106,8	108,3	115,1	117,4
praktických lékařů	100,0	104,8	123,9	145,7	153,1
rehabilitační péče	100,0	106,9	117,5	141,2	144,5
diagnost. zdrav. péče	100,0	101,8	113,3	138,0	125,2
spec. ambulantní péče vč. gynekologické	100,0	122,5	137,3	147,6	156,3
domácí zdravotní péče	100,0	114,1	119,0	152,8	147,3
ústavní péče celkem	100,0	110,4	118,5	129,0	133,6
z toho nemocnice	100,0	110,1	120,1	129,7	138,3
OLÚ	100,0	109,8	109,3	129,5	121,0
LDN	100,0	117,0	99,0	114,6	x
lázeňská péče	100,0	107,2	102,8	114,3	115,1
náklady na dopravu	100,0	103,5	120,4	120,5	118,7
náklady na ZZS	100,0	127,4	126,6	141,3	151,9
léky na recept	100,0	98,9	96,5	108,0	100,9
zdrav. prostředky na poukazy	100,0	114,9	125,5	132,8	133,4
zdrav. péče celkem	100,0	108,3	115,6	127,4	128,8

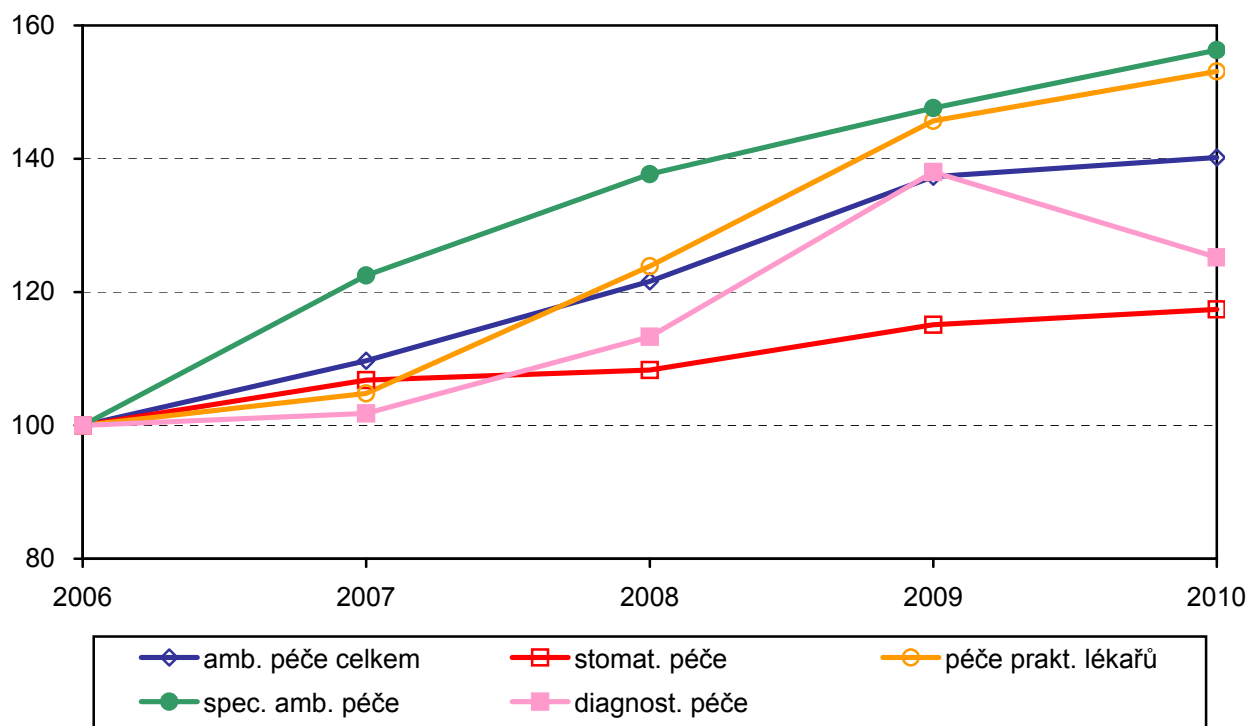
Tab. 4. Podíly jednotlivých segmentů zdravotní péče na celkových nákladech zdravotního pojištění na zdravotní péči v letech 2006–2010

Segment zdravotní péče	2006	2007	2008	2009	2010
ambulantní péče celkem	23,6	24,0	24,9	25,5	25,7
z toho stomatologická	5,1	5,0	4,7	4,6	4,6
praktických lékařů	4,9	4,7	5,3	5,6	5,8
rehabilitační péče	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0
diagnost. zdrav. péče	3,9	3,6	3,8	4,2	3,8
spec. ambulantní péče vč. gynekologické	8,4	8,8	9,2	9,0	9,4
domácí zdravotní péče	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6
ústavní péče celkem	50,0	50,9	51,2	50,6	51,8
z toho nemocnice	44,4	45,2	46,2	45,3	47,7
OLÚ	3,0	3,0	2,8	3,0	2,8
LDN	2,1	2,2	1,8	1,8	x
lázeňská péče	1,7	1,7	1,5	1,5	1,5
náklady na dopravu	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7
náklady na ZZS	0,7	0,8	0,7	0,7	0,8
léky na recept	20,3	18,5	16,9	17,2	15,9
zdrav. prostředky na poukazy	2,7	2,9	2,9	2,8	2,8

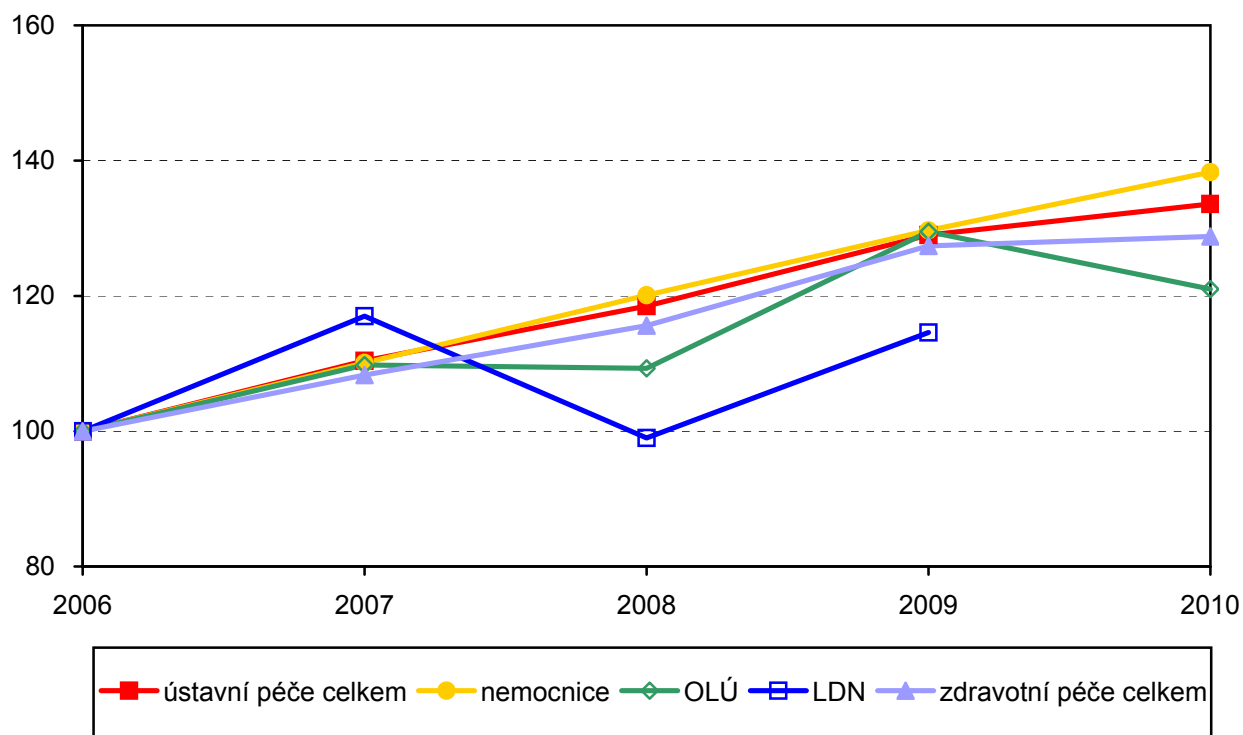
**Index nákladů zdravotních pojišťoven
na zdravotní péči dle segmentů část I (2006 = 100)**

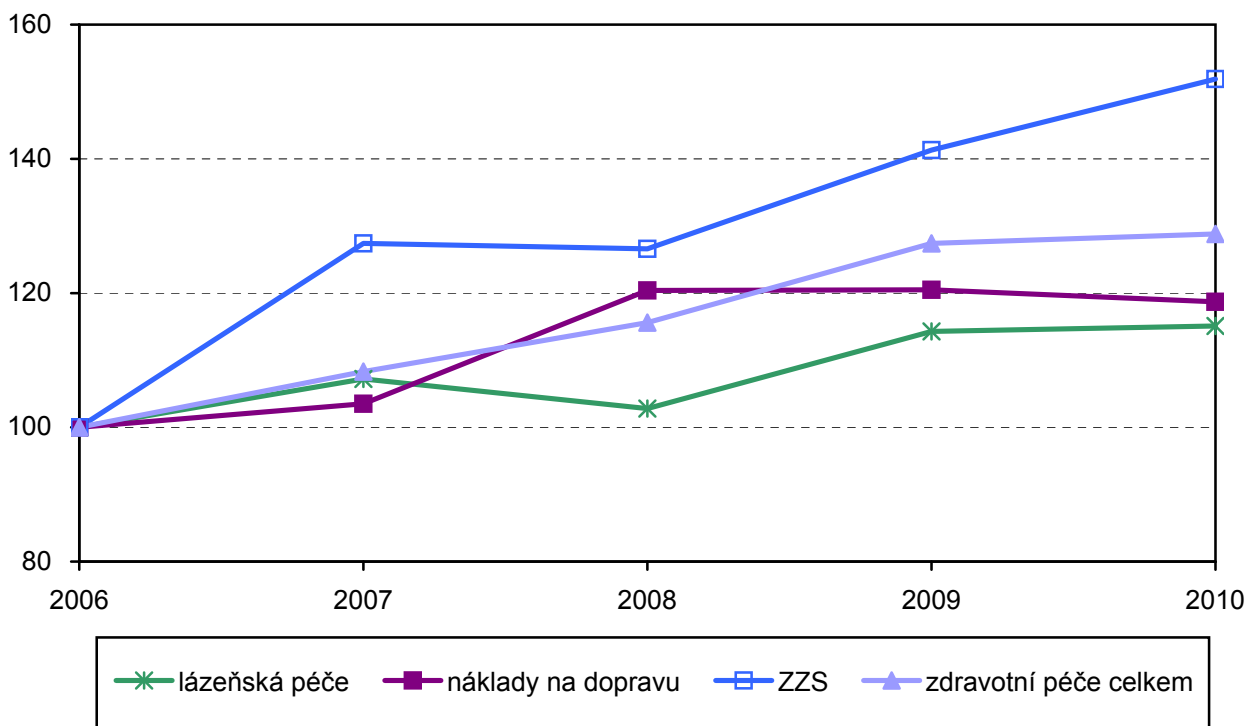
**Index nákladů zdravotních pojišťoven
na zdravotní péči dle segmentů část II (2006 = 100)**

**Index nákladů zdravotních pojišťoven
na zdravotní péči část III (2006 = 100)**

**Index nákladů zdravotních pojišťoven
na zdravotní péči část IV (2006 = 100)**

**Graf 5 - Podíl nákladů zdravotních pojišťoven
na zdravotní péči podle segmentů**

